

RAPORT MONITORIMI

2021 - 2023

LEJET
NGA
MINISTRIA E
MJEDISIT,
PLANIFIKIMIT
HAPËSINOR DHE
INFRASTRUKTURËS

RAPORT MONITORIMI

2021 - 2023

LEJET
NGA
MINISTRIA E
MJEDISIT,
PLANIFIKIMIT
HAPËSINOR DHE
INFRASTRUKTURËS

Autor: Instituti për Politika Zhvillimore (INDEP)

Programi: Qeverisja Demokratike

Publikuar: Maj, 2024

Projekti “Mbështetje për Shoqërinë Civile për të Rritur Mbikëqyrjen Publike dhe Llogaridhënien e Institucioneve Publike të Kosovës” financohet nga Ministria e Punëve të Jashtme, Komonuelthit dhe Zhvillimit të Mbretërisë së Bashkuar përmes Ambasadës Britanike në Prishtinë.

Përmbajtja e këtij botimi është përgjegjësi vetëm e Grupi për Studime Juridike dhe Politike (GLPS), Instituti GAP dhe Instituti për Politika Zhvillimore (INDEP) dhe nuk pasqyron domosdoshmërisht pikëpamjet e Ministrisë së Punëve të Jashtme, Komonuelthit dhe Zhvillimit të Mbretërisë së Bashkuar.

PËRMBAJTJA

HYRJE	6
METODOLOGJIA	7
SFIDAT DHE GJETJET E IDENTIFIKUARA GJATË MONITORIMIT	9
PËRFUNDIME DHE REKOMANDIME	17

HYRJE

Konsorciumi i organizatave të shoqërisë civile i përbërë nga Grupi për Studime Politike dhe Juridike (GLPS), Instituti GAP (GAP) dhe Instituti për Politika Zhvillimore (INDEP) po zbatojnë projektin CorrWatch: "Mbështetja e shoqërisë civile për të rritur mbikëqyrjen dhe llogaridhënien e Institucionet Publike të Kosovës". Ky projekt, i financuar nga Zyra për Bashkëpunim dhe Zhvillim të Jashtëm (FCDO) përmes Ambasadës Britanike në Prishtinë, shquhet si një iniciativë kritike brenda Kosovës, me qëllimin kryesor të avokimit për qeverisje të mirë duke promovuar transparencë të shtuar, forcimin e mbikëqyrjes dhe llogaridhënies brenda institucionet publike.

Duke përdorur një qasje aktive dhe proaktive, të tre organizatat zbatuese po monitorojnë një numër institucionesh qeveritare dhe agjencish të pavarura në pesë komponente kyçe:

1. Rekrutimi në administratën publike
2. Praktikrat e prokurimit publik dhe menaxhimi i kontratave
3. Shpërndarjen e granteve dhe subvencioneve
- 4. Dhënien e lejeve, licencave dhe tarifave**
5. Performancën dhe menaxhimin e ndërmarrjeve publike

Instituti për Politika Zhvillimore (INDEP) është duke monitoruar procesin e dhënies së lejeve nga Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës (MMPH), dhënien e licencave nga Komisioni i Pavarur për Miniera dhe Minerale (KPM), si dhe tarifën nga Zyra e Rregullatorit për Energji (ZRRE). Megjithatë CorrWatch gjeti zbatim në qershor 2022, INDEP ka vazhduar kërkimin dhe mbledhjen e të dhënave duke përfshirë lejet mjedisore dhe ujore të lëshuara nga vitet e mëparshme si vitet 2020/2021 dhe vitin 2022. Të dhënat e mbledhura nga monitoruesit tanë të monitorimit janë shfaqur në vizualisht, duke ofruar kështu një pasqyrë të qartë dhe duke nxjerr në pah çdo gjetje apo shkelje ligjore të identifikuar përgjatë monitorimit. Gjatë mbikëqyrjes, jemi përballuar me sfida të ndryshme si kritere të pa përmbushura, vonesa në shqyrtimin e aplikacioneve, si dhe përpilim të raporteve të VNM-ve nga persona të palicencuar.

Në kapitullin përmbyllës, janë prezantuar rekomandime për të adresuar këto sfida dhe për të ofruar njohuri për përmirësimin e transparencës dhe luftimin e korrupsionit në procesin e dhënies së lejeve. Ky raport shërben si një burim i vlefshëm për politikbërësit, rregullatorët dhe palët e interesuara të përfshirë në procesin e vendimmarrjes në sektorin e lejimeve. CorrWatch synon të ofrojë analiza të bazuar në prova për të mbështetur përpjekjet në përmirësimin e qeverisjes mjedisore dhe menaxhimit të përgjegjshëm të burimeve, duke promovuar transparencën dhe llogaridhënien në sektorin publik.

METODOLOGJIA

Në mënyrë që raporti të jetë më gjithëpërfshirës dhe më i detajuar, oficerët tanë monitorues kanë përdorur një qasje të larmishme. Kjo qasje përfshin një sërë metodologjish, duke përfshirë metoda cilësore dhe sasiore. Duke përdorur këto teknika të ndryshme, oficerët tanë kanë mbledhur të dhëna nga burime të ndryshme, siç është faqja zyrtare e Ministrisë së Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor, krahas dokumenteve dhe diskutimeve përkatëse në lidhje me lejet mjedisore dhe ujore. Kjo metodologji e plotë siguron që raporti ynë ofron një analizë të detajuar dhe të plotë të procesit të dhënies së lejes, duke na mundësuar të identifikojmë dhe adresojmë çdo çështje të mundshme në mënyrë efektive.

Mbledhja dhe krahasimi i të dhënave të tilla si:

- Emri i aplikantit,
- Nëse Raporti i plotë publikohet në faqen zyrtare të internetit;
- Autor i Raportit të VNM-së, nëse planifikohet një debat publik për të diskutuar Raportin e VNM-së;
- Komuna për të cilën kërkohet leja,
- Lloji i lejes së lëshuar,
- Nëse anëtarët e Komisionit, kryetari i komisionit janë disi të lidhur me aplikantin
- Data kur kërkesa është dorëzuar, miratuar dhe publikuar,
- Personat përgjegjës për lëshimin e lejes në fjalë, komente shtesë për miratimin ose refuzimin e kërkesës për leje,

kanë dhënë një pasqyrë të qartë dhe më të detajuar të situatës aktuale. Për rrjedhojë, këto statistika na kanë mundësuar të arrijmë në përfundime për të rishikuar dhe përmirësuar politikatat aktuale në fushën e lejeve dhe licencave.

Përveç mbikëqyrjes së lejeve, përpjekjet tona monitoruese shtrihen edhe në kërkimin e kompanive që kanë aplikuar për leje nga MMPHI. Zhytja në marrëdhëniet ndërmjet këtyre kompanive dhe zyrtarëve publikë brenda Ministrisë është thelbësore për zbulimin e çdo konflikti të mundshëm interesi, ndikimi të padrejtë, mashtrim ose korrupsion, që mund të dëmtojë transparencën dhe drejtësinë e vetë procesit. Për më tepër, duke identifikuar këto lidhje, ne synojmë të parandalojmë në mënyrë proaktive infiltrimin e krimit të organizuar në vendimmarrjen mjedisore, duke u mbrojtur nga keqpërdorimi i lejeve mjedisore për përfitime të paligjshme. Lidhur me këto kompani, monitoruesit kanë kryer një kontroll të historikut, duke shqyrtuar:

Pronar/ët e kompanisë,
Pasuria e deklaruar,
Kapitali në euro,
Data e themelimit,
Aktivitetet e regjistruara në Agjencinë e Regjistrimit të Bizneseve,
Projektet e tyre të mëparshme,
Lidhjet e mundshme me zyrtarë publikë

Për më tepër, hetimi ynë për këto kompani shkon përtej identifikimit të rreziqeve të mundshme. Ai shërben gjithashtu si një masë proaktive për të penguar çdo keqpërdorim ose shfrytëzim të lejeve mjedisore për përfitime të paligjshme. Duke promovuar transparencën dhe llogaridhënien në dhënien e lejeve, ne përpiqemi të nxisim një mjedis ku respektohet pajtueshmëria me rregullat dhe burimet mjedisore menaxhohen me përgjegjësi për të mirën e brezave të tanishëm dhe të ardhshëm.

Përveç kësaj metodologjie, INDEP ka ndjekur një qasje gjithëpërfshirëse për të mbledhur informacione, duke përfshirë kryerjen e intervistave me palët e interesuara në nivel qendror dhe komunal, përfaqësues nga sektorë të ndryshëm, investitorë potencialë, konsulentë dhe ekologë. Për më tepër, CorrWatch organizoi një seminar dy-ditor trajnimi në bashkëpunim me zyrtarë nga të dy nivelet lokale dhe qendrore, së bashku me përfaqësues nga OJQ-të, gazetarë dhe aktivistë. Kjo strategji gjithëpërfshirëse lejoi një ndarje dinamike të njohurive dhe ushtrime të ngritjes së kapaciteteve, ndërkohë që rriti ndjeshëm të kuptuarit tonë të procedurave të dhënies së lejeve të parë nga këndvështrime të ndryshme. Duke u angazhuar me aktorë të ndryshëm, ne ishim në gjendje të fitonim njohuri dhe perspektiva të vlefshme, duke kontribuar në një analizë më gjithëpërfshirëse në raportin tonë. Për më tepër, oficerët tanë monitorues u angazhuan në mënyrë aktive në proceset e lejeve dhe licencimit, duke siguruar përvojë të drejtpërdrejtë për të rritur saktësinë dhe besueshmërinë e gjetjeve dhe rekomandimeve të raportit tonë.

SFIDAT DHE GJETJET E IDENTIFIKUARA GJATË MONITORIMIT

1

MOHIMI I KËRKESËS PËR PJESËMARRJE NË MBLEDHJEN E KOMISIONIT TË VLERËSIMIT TË LEJEVE DHE RAPORTEVE TË VNM

Pavarësisht përpjekjeve të bëra nga konsorciumi CorrWatch për të marrë pjesë drejtpërdrejt në mbledhjet e komisionit për shqyrtimin e lejeve dhe pëlqimeve, ata kanë hasur në heshtje administrative, duke penguar angazhimin e tyre për të siguruar një monitorim sa më të plotë dhe konsistent të lejeve të lëshuara nga MMPHI. Pavarësisht kësaj sfide, konsorciumi mbetet i përkushtuar për të avokuar për rritjen e transparencës dhe llogaridhënies në procesin e lejeve.

Kërkesat drejtuar Sekretarit në detyrë të MMPHI, ndihmësve të sekretarit të përgjithshëm dhe kryetarëve të Komisionit për monitorim të drejtpërdrejtë gjatë procesit të dhënies së lejeve nga ky institucion, kanë hasur në rezistencë të theksuar dhe heshtje administrative. Kjo mungesë bashkëpunimi dhe transparence ka bërë që kërkesat për pjesëmarrje të drejtpërdrejtë të duken të pamundura. Për rrjedhojë, mungesa e mundësive të monitorimit ka sjellë mangësi të dukshme në transparencën dhe llogaridhënien e procesit të dhënies së lejeve nga ky institucion. Është thelbësore që këto pengesa të adresohen dhe zgjidhen menjëherë për të krijuar një proces më të hapur dhe transparent monitorimi për aktivitetet e MMPHI në këtë fushë.

LIGJI NR. 08/L-181 PËR VLERËSIMIN E NDIKIMIT NË MJEDIS

Neni 5 Komisioni i shqyrtimit të kërkesave për VNM, në pikën 7, shprehet se:

“NË MBLEDHJET E KOMISIONIT NË CILËSINË E VËZHGUESVE MUND TË MARRIN PJESË EDHE PËRFAQËSUES NGA SHOQËRIA CIVILE” .

2

MOSPËRPUTHSHMËRIA NDËRMJET LEJEVE TË PUBLIKUARA, LEJEVE TË CILAT FIGUROJNË NË REGJISTËR, PËLQIMEVE DHE DEBATEVE PUBLIKE

Çdo leje e lëshuar nga MMPHI paraprihet nga një Pëlqim Mjedisor, i cili nga ana e tij paraprihet nga një Raport i Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis. Ky raport është përpiluar vetëm nga individë të licencuar nga MMPHI dhe është objekt i diskutimit publik. Mospërputhja midis numrit të lejeve të lëshuara dhe atyre të regjistruara për leje, si dhe mospërputhjet në Raportet e Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis dhe debatet publike, përbën shkelje të ligjit. Mospërputhja e dukshme në numrat e paraqitur më sipër nxjerr në pah se një numër i mjaftueshëm i dokumenteve nuk po vihen në dispozicion të publikut. Mungesa e transparencës dhe dështimi i shoqërisë civile për të monitoruar krijon mundësi për shpërdorim të fondeve publike dhe korrupsion të mundshëm.

LIGJI NR. 03/L-025 PËR MBROJTJEN E MJEDISIT

Neni 31 Leja Mjedisore, Pika 3:

“MINISTRIA ME AKT NËNLIGJOR PËRÇAKTON AKTIVITETET E NEVOJSHME PËR DHËNIEN E LEJES MJEDISORE, FORMËN E APLIKIMIT, PËRMBAJTJEN E LEJËS MJEDISORE, REVOKIMIN E LEJES, ZGJATJEN E VLEFSHMËRISË, SI DHE REGJISTRIN. TË LEJEVE TË LËSHUARA”.

UDHËZIMI ADMINISTRATIV NR. 04/2022 PËR LEJEN MJEDISORE, NENI 5 KUSHTET PËR MARRJEN E LEJES MJEDISORE, PIKA 1.4 THOTË SE:

“VENDIM PËLQIMI MJEDISOR I LËSHUAR NGA MINISTRIA”

	VITI 2021	VITI 2022	VITI 2023
NUMRI I KËRKESAVE PËR LEJE MJEDISORE SIPAS REGJISTRIT	146	244	244
NUMRI I VENDIMEVE PËR LEJET MJEDISORE NË MOMENTIN E PARAQITJES SË KËRKESËS	63	105	105
NUMRI I RAPORTEVE TË VNM TË PUBLIKUARA	0	62	62
NUMRI I DEBATEVE PUBLIKE I SHPALLUR NË FAQEN ZYRTARE TË MMPHIT	5	43	43

Tabela 1. Numri i kërkesave për leje, vendimet për leje, raportet e VNM dhe debatet publike të publikuara ndër vite nga MMPHI

3

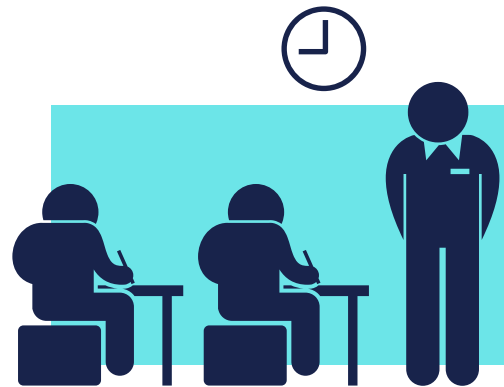
MUNGESA E HAPJES SË KONKURISIT PËR LICENCIMIN E PERSONAVE JURIDIK PËR HARTIMIN E RAPORTEVE TË VLERËSIMIT TË NDIKIMIT NË MJEDIS

Nga data 10 gusht 2020, Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës nuk ka shpallur thirrjen për Licencimin e Personave Juridik për Hartimin e Raporteve të VNM. Sipas:

LIGJI NR. 08/L-181 PËR VLERËSIMIN E NDIKIMIT NË MJEDIS

Neni 12, në paragrafin 2:

“MINISTRIA ME AKT NËNLIGJOR PËRCAKTON PROCEDURAT DHE KRITERET PËR LICENCIMIN E PERSONAVE JURIDIKË PËR HARTIMIN E RAPORTEVE TË VNM-SË”.

Udhëzimi Administrativ Nr. 10/2017 për Licencimin e Hartuesve të Raporteve të Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis, bazuar në ligjin e mësipërm përcakton periudhën kohore gjatë së cilës Ministria është e detyruar të hapë konkursin për licencimin e personave fizikë dhe juridikë për hartimin e Raportet e VNM-së, Neni 6, paragrafi 4:

“INDIVIDIVI APLIKON NË MINISTRI NË BAZË TË KONKURISIT TË SHPALLUR, NJË (1) HERË NË VIT”.

Mungesa e hapjes së konkursit për gati tre vjet, së bashku me dështimin e Ministrisë së Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës për të dhënë arsyetim për këtë çështje, ngre dyshime për ecurinë e vazhdueshme të procesit të lejeve nga ky institucion. Raporti i Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis (VNM) luan një rol jetik në identifikimin dhe vlerësimin e ndikimeve të dëmshme të projekteve të zbatimit në mjedis. Prandaj, moshapja e konkursit është shqetësuese pasi reflekton mungesë transparence dhe llogaridhënieje. Kjo situatë mund të nxisë potencialisht një monopol nga një grup i përzgjedhur individësh që mund ta shfrytëzojnë atë për përfitime personale.

4

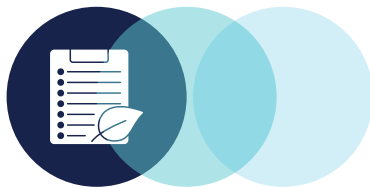
MOHIMI I TË DREJTËS PËR QASJE NË DOKUMENTE PUBLIKE

Marrë parasysh sfidën e përmendur më lart, oficerët e monitorimit të CorrWatch kanë ndërmarrë hapa proaktivë për të adresuar këtë çështje. Duke shfrytëzuar burime të tilla si faqja zyrtare e MMPHI dhe kanalet zyrtare të emailit, ata kanë kërkuar zyrtarisht qasje në:

Regjistri i plotë i Lejeve

Kërkesat për Leje Mjedisore dhe Ujore

Regjistrimi i plotë i Raporteve të VNM-së

Raportet e papublikuara të Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis

Lista e plotë e personave të licencuar

Lista e plotë e personave të licencuar për hartimin e Raporteve të VNM-së

Si pasojë e heshtjes nga Ministria përgjegjëse, me datë 27 shtator 2023 CorrWatch është ankuar në Agjencinë për Informim dhe Privatësi duke i vënë theks të vecantë mungesës të transparencës nga Ministria përgjegjëse. Menjëherë pas Vendimit nga AIP, në të cilin MMPHI obligohet të ndajë dokumentet e papublikuara, institucioni në fjalë përgjigjet duke pohuar se të gjitha gjenden në faqen e tyre zyrtare. Rrjedhimisht, një ditë më pas, me datë 01 nëntor, AIP e shpall të mbyllur procedurën administrative - shqyrtimin e ankesës të ngritur nga CorrWatch, duke pohuar se **“mbyllja e procedurës është vetëm formale dhe se vendimi i lëshuar një ditë më parë është ende i vlefshëm”**. Lidhur me këtë, CorrWatch ka kontaktuar MMPHI një ditë më pas duke ju sqaruar dhe shprehur pakënaqësi lidhur me Vendimin e marrë nga AIP dhe përgjigjen nga MMPHI. Vlen të ceket se: Vendimi i marrë nga AIP, nuk është publikuar në faqen e tyre zyrtare kundrejt vendimeve të tjera. Bazuar nw:

LIGJI NR. 06/L – 181 PËR QASJEN NË DOKUMENTE PUBLIKE

Neni 17, paragrafi 3:

“QASJA NË DOKUMENTE PUBLIKE LEJOHET GJITHMONË, NËSE:

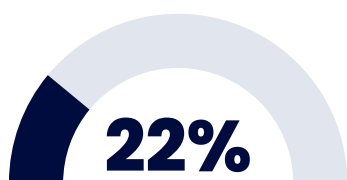
3.3. DOKUMENTI PUBLIK I KËRKUAR KA TË BËJË ME MJEDISIN, MBETJET, SUBSTANCAT E RREZIKSHME OSE INFORMACIONIN MBI RAPORTET E SIGURISË NË MJEDIS, SIÇ PARASHIKOHET NGA LIGJI PËRKATËS PËR MBROJTJEN E MJEDISIT.”

5

PËRPILIMI I RAPORTEVE TË VNM-SË NGA PERSONA TË PALICENSUAR NGA MMPHI

Prej gjithsejtë 61 Raporteve të Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis (VNM) të publikuara në faqen zyrtare të MMPHI, monitoruesit nga CorrWatch kanë vërejtur se:

E raporteve përgatiten nga individë që nuk figurojnë në listën e të licencuarve nga MMPHI. Kjo ngre shqetësime në lidhje me kualifikimet dhe besueshmërinë e individëve të përfshirë në përgatitjen e këtyre raporteve.

E raporteve përpilohen nga individë të cilëve u është hequr licenca - Person i cili ende figuron në listën e publikuar nga MMPHI. Kjo mospërputhje ngre pyetje serioze në lidhje me besueshmërinë dhe integritetin e procesit të licencimit dhe saktësinë e listës së publikuar.

E VNM-ve janë të hartuara nga individë nën hetime. Ky fakt rrezikon integritetin e procesit të vlerësimit duke shtuar mundësinë e keqpërdorimit të fondeve publike.

Duke marrë parasysh gjetjet e përmendura më lart, CorrWatch ka zgjedhur të avokojë publikisht për rritjen e transparencës nga MMPHI. Për fat të mirë, kjo advokim publik është pranuar, duke çuar në një rritje të raporteve të publikuara në faqen zyrtare të MMPHI. Rrjedhimisht, gjatë vitit 2023, para dhe pas reagimit publik, numri i:

	PARA	REAGIMI PUBLIK	PAS
LEJE TË PUBLIKUARA	115	PËR RITJEN E TRANSPARENCËS DHE PËRDITËSIMIN E LISTËS SË PLOTË TË INDIVIDËVE PËR HARTIMIN E RAPORTEVE TË VNM.	145
DEBATE PUBLIKE TË MBAJTURA	4		51
RAPORTE TË PUBLIKUARA TË VNM-SË	17		58

6

MUNGESA E PËRDITËSIMIT TË REGJISTRIT QENDROR TË LEJEVE DHE LICENCAVE

Tre vite më parë u hap faqja lejelicence.rks-gov.net/. Kjo platformë është e integruar në faqen zyrtare të Zyrës së Kryeministrit të Republikës së Kosovës. Edhe pse roli i tij është të japë informacion mbi llojet e lejeve dhe licencave (përfshi çertifikatat, autorizimet, miratimet, pëlqimet, etj.) që institucionet e nivelit qendror japin ose lëshojnë për të rregulluar veprimtaritë profesionale ekonomike, tregtare dhe publike e private, ky regjistër nuk është përditësuar për më shumë se dy vjet. Sipas:

LIGJI NR. 04/L-202 PER SISTEMIN E LEJEVE DHE LICENCAVE

Neni 29:

“ZYRA LIGJORE E ZYRËS SË KRYEMINISTRIT APO AUTORITETI TJETËR I PËRCAKTUAR NGA QEVERTIA MBAN DHE PËRDITËSON REGJISTRIN E LEJEVE DHE LICENCAVE QË LËSHOHEN NGA INSTITUCIONET QENDRORE NË REPUBLIKËN E KOSOVËS.”

Veprimet e institucioneve përkatëse, përveç Nenit 29, bien ndesh edhe me Nenin 32 – Efekti juridik i Regjistrin Qendror të llojeve të lejeve dhe licencave. ku pika 1 dhe pika 2 e nenit citojnë sa vijon:

- 1. Të gjitha llojet e lejeve dhe licencave që nuk figurojnë në Regjistrin Qendror të lejeve dhe licencave nuk kanë efekt juridik;**
- 2. Udhëheqësit e institucioneve përkatëse që lëshojnë leje dhe licenca janë përgjegjës për dërgimin dhe përditësimin e të dhënave për Regjistrin Qendror të llojeve të lejeve dhe licencave;**

Humbja e efektit juridik të një leje apo licence do të thotë tërheqje të investimeve dhe mosbesueshmëri ndaj institucioneve. Vetë fakti që përditësimi i i Regjistrin Qendror i Lejeve dhe Licencave nuk ka të ngjarë, paraqet në vetvete një shqetësim kolektiv. Humbja e efektit juridik nënkupton edhe humbje të vlefshmërisë së dokumentit, andaj, duhet të ndërmerren hapa të menjëhershëm për përditësimin e uebsajtit <https://lejelicenca.rks-gov.net/>, në mënyrë që përpos mbrojtjes së poseduesit të dokumentit, të thjeshtësohet i gjithë zingjiri i këtij procesi kompleks.

**RAPORT
TEMATIK**

1

**FORUME TË
AVOKIMIT**

2

**PARAQITJE
MEDIATIKE**

20+

**DEBATE
PUBLIKE TË
MONITURUARA**

23

**PUNËTORI TË
MBAJTURA**

1

TAKIME

31

**RAPORTE TË
VNM-SË TË
ANALIZUARA**

62

PËRFUNDIME DHE REKOMANDIME

Sektori i lejeve dhe licencave përballlet me sfida të shumta duke përfshirë procedura të ndërlikuara, mospërputhje rregullatore, aftësi të kufizuara institucionale, kufizime financiare, të dhëna të pamjaftueshme. Përkundër efikasitetit burokratik brenda institucioneve, procesi i marrjes së lejeve mjedisore në Republikën e Kosovës pëson vonesa të konsiderueshme. Përpjekjet për të krijuar dokumente strategjike dhe udhëzime për përdorimin e tokës në planet zhvillimore urbane dhe bashkiake kanë rezultuar të paefektshme për shkak të kriterëve të rrepta të vendosura gjatë dorëzimit të formularit nga institucionet e përfshira, duke rezultuar shpesh në pezullime aplikimesh dhe bllokime procedurash. Këto çështje dekurajojnë investitorët e huaj dhe potencialisht çojnë në tërheqje, për rrjedhojë në humbje të investimeve kapitale.

Për më tepër, sektori pengohet nga disa çështje, duke përfshirë mungesën e një sistemi dixhitalizimi, personelin dhe ekspertizën e kufizuar, dhe kritikën e vazhdueshme në lidhje me burimet e cënueshme, joefikasitetin burokratik dhe zbatimin joadekuat të rregulloreve mjedisore. Për më tepër, shqetësimet vazhdojnë për aftësinë e sektorit për të adresuar çështjet urgjente mjedisore si ndotja e ajrit dhe ujit, menaxhimi i mbetjeve dhe ruajtja e burimeve natyrore. Këto sfida hedhin dyshime për një të ardhme ku infrastruktura nuk është më një temë shqetësuese, duke nënvizuar nevojën për rritjen e transparencës dhe llogaridhënies në proceset e lejeve mjedisore. Adresimi i këtyre sfidave kërkon një qasje të integruar që i jep përparësi zhvillimit të qëndrueshëm urban, menaxhimit efektiv të mjedisit dhe ruajtjes së burimeve natyrore nëpërmjet rritjes së transparencës dhe llogaridhënies.

Zhvillimi i një Platforme E-Arkivi në kuadër të dixhitalizimit të sistemit të aplikimit do të thjeshtonte procedurat e shqyrtimit të aplikacioneve dhe do të ruante në mënyrë të sigurt të dhënat dhe dokumentacionin. Kjo platformë dixhitale, mund të përdoret gjithashtu për të adresuar mundësinë e konfuzionit, humbjes ose keqpërdorimit të dokumentacionit të paraqitur duke i ruajtur ato në mënyrë elektronike, duke rritur kështu transparencën, llogaridhënien dhe produktivitetin brenda institucionit. Për më tepër, një Zyrë Informative One-Stop-Shop për të ofruar akses të barabartë për të gjithë aplikantët dhe për t'i udhëhequr ata gjatë procesit të aplikimit.

Në këtë mënyrë, transparenca do të sigurohej duke informuar investitorët për afatet kohore, dokumentacionin e kërkuar dhe ecurinë e aplikimit. Kështu, do të reduktonte gjithashtu barrën administrative për zyrtarët, duke rritur efikasitetin dhe efektivitetin e përgjithshëm në nivel qendror. Në temën e dixhitalizimit, uebfaqja lejdhelicensa.rks-org.net duhet të përditësohet dhe gjithashtu të integrohet në faqen zyrtare të Ministrisë së Mjedisit, Planifikimit Hapësinor dhe Infrastrukturës.

Lidhja e faqes së internetit eLeja me faqen zyrtare të MMPHI-së ose me ndonjë platformë elektronike të lidhur, jo vetëm që do të përshpejtonte shqyrtimin e dokumenteve, por gjithashtu do të rriste llogaridhënien midis të gjithë aktorëve të përfshirë. Duhet të krijohen takime të rregullta ndërmjet zyrtarëve të nivelit qendror përgjegjës për dhënien e lejeve dhe licencave dhe përfaqësuesve nga departamentet komunale për mbrojtjen e mjedisit dhe urbanizimin. Mungesa e koordinimit dhe shkëmbimit të informacionit shpesh çon në vonesa në shqyrtimet e aplikacioneve dhe keqkuptime rreth përditësimeve rregullatore. Duke nxitur bashkëpunimin, këto takime do të siguronin procese më të buta dhe do të zvogëlonin shanset për të mashtruar pa dashje aplikantët.

Përcaktimi i një date të caktuar takimi për komisionin është i rëndësishëm. Ky informacion është i vlefshëm për aplikantët që kërkojnë leje dhe licenca, duke i ndihmuar ata të parashikojnë se kur do të shqyrtohet dokumentacioni i tyre pa pasur nevojë për pyetje të jashtme. Vendosja e afateve të qarta kohore përmirëson transparençën dhe komunikimin midis aplikantëve dhe autoriteteve rregullatore. Gjithashtu, është i nevojshëm rishikimi i kuadrit legjislativ për harmonizimin e akteve nënligjore në të dy nivelet e qeverisë. Procesi i ekzaminimit për lejet, licencat dhe pëlqimet shpesh përjeton vonesa për shkak të kufizimeve të burimeve. Prandaj, rritja e kapaciteteve njerëzore për këto procese dhe përfshirja e anëtarëve të shoqërisë civile ose kontraktorëve të palëve të treta në vendimmarrje do të përmirësonte transparençën, llogaridhënien dhe efikasitetin e përgjithshëm.

Mbeshtetur nga:

Zbatuar nga:

British Embassy
Pristina

Group for Legal
and Political
Studies

INSTITUTI GAP
GAP INSTITUTE

